

vore bestræbelser sammen med Hollands er nu forelagt udvalget.

Heri er ordlyden af artikel 17 i menneskerettighedskommissionens udkast intakt bortset fra, at ordet „privatforhold“ i § 1 foreslås erstattet med ordet „privatliv, hans familie“.

Den ny § 3 tilsigter at beramme udstrækningen for en stats adgang til ad lovgivningens vej at autorisere en offentlig myndigheds indblanding i de nævnte rettigheder. Hele formålet med den foreslåede ændring er således at styrke indholdet af artikel 17, ja, man kunne næsten sige at give artikel 17, som den står, et virkelig indhold.

I et følgende indlæg udtalte den danske repræsentant som svar på bl. a. nogle udtalelser af Sovjetunionens repræsentant, at §§ 1 og 2 i det oprindelige udkast ydede beskyttelse mod indblanding af privatpersoner eller private organisationer i de nævnte rettigheder. Det var den danske opfattelse, at i denne henseende skulle hver medlemsstats lovgivere have ret til at bestemme, hvad der var lovligt, og hvad der var ulovligt. Den dansk-hollandske tilføjelse tog derfor kun sigte på indblanding fra myndighedernes side.

Under debatten viste det sig, at flere lande foretrak den indiske formulering fremfor den af kommissionen foreslåede. Den indiske delegation var imidlertid ikke villig til at acceptere den ovennævnte foreslåede § 3.

Et nyt forslag med kun ringe ændringer udarbejdedes derefter af Danmark og Holland sammen med Irland. Resultatet af den fortsatte debat i udvalget, hvorunder der fremkom en mere klart udtrykt modstand mod indsættelsen af en ny paragraf til begrænsning af offentlige myndigheders adgang til indgreb i privatlivet etc., blev et nyt ændringsforslag fra dansk-hollandsk-irsk side, hvori der kun fremsattes forslag om tilføjelse af en ny § 3, således som denne nu var lettere ændret i det foregående forslags § 2, og med bibeholdelse af menneskerettighedskommissionens tekst. Den indiske repræsentant havde i forvejen trukket sit ændringsforslag tilbage og kun ønsket „familie“ tilføjet den oprindelige § 1.

Ved afstemningen blev det enstemmigt vedtaget at indføje ordet „familie“ i § 1 efter ordet „privatforhold“, og paragraffen

blev derefter vedtaget med 68 stemmer for, ingen imod, medens 5 (Australien, Canada, Storbritannien, Irland og USA) undlod at stemme. § 2 blev vedtaget med 69 stemmer for, ingen imod, medens 4 undlod at stemme. Det dansk-hollandsk-irske ændringsforslag blev forkastet med 38 stemmer imod, 20 stemmer for, medens 16 undlod at stemme. Alle de lande, der har underskrevet den europæiske menneskerettighedskonvention, stemte for ændringsforslaget på nær Norge og Sverige, der undlod at stemme. Hele artikel 17, som ændret, blev derefter vedtaget med 70 stemmer for, ingen imod, medens 3 undlod at stemme.

Efter en uges drøftelser afsluttede tredje udvalg den 21. november behandlingen af *artikel 18* vedrørende religionsfrihed.

På en af debattens første dage fremsatte den saudi-arabiske repræsentant et ændringsforslag, hvis formål var såvel i § 1 som i § 2 at undgå ordene „skifte religion“, der er i modstrid med den intolerance, der i Saudi-Arabien hersker over for andre religioner end den muhammedanske. Da et sådant ændringsforslag var uantageligt for flertallet af udvalgets medlemmer, blev der fra brasiliansk og philippinsk side fremsat et kompromisforslag, hvorved vedkommende ord i §§ 1 og 2 erstattedes af „at have en religion eller tro efter eget valg“, hvorefter det saudi-arabiske forslag blev trukket tilbage. Selv om det af forslagsstillerne samt af andre, der tog ordet under debatten, blev understreget, at de citerede ord også indbefattede retten til at skifte religion, var der dog fra flere sider enighed om, at dette ikke tilstrækkeligt klart fremgik af formuleringen, hvorfor den engelske repræsentant mundtligt foreslog efter ordene „at have“ at indsætte ordene „og at antage“, hvorved enhver tvivl forsvandt. Dette forslag blev accepteret af forslagsstillerne, og §§ 1 og 2 blev derefter som således foreslået ændret enstemmigt vedtaget, idet dog to lande undlod at stemme.

Fra græsk side var fremsat et forslag om til artikel 18 at føje en ny paragraf vedrørende forældres eller værgers ret til at opdrage deres børn efter deres egen overbevisning. Forslaget blev vedtaget med 30 stemmer for (heriblandt de nordiske lande), 17 imod (heriblandt østblokken), medens 27 afholdt sig fra at stemme.